

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

CENTRE D'ESTUDIS
HISTÒRICS INTERNACIONALS
FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA
2a època • 2017 • Núm. 130

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

**ÍNDICE
HISTÓRICO
ESPAÑOL**

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL
Fundat el 1953 per Jaume Vicens Vives

Editat per
CENTRE D'ESTUDIS HISTÒRICOS INTERNACIONALS
Universitat de Barcelona

Director
ANTONI SEGURA (Universitat de Barcelona)

Coordinadora
TERESA ABELLÓ (Universitat de Barcelona)

Cap de redacció
CARMEN RIU DE MARTÍN (Universitat de Barcelona)

Adjunt a direcció
JOSÉ MANUEL RÚA FERNÁNDEZ (Universitat de Barcelona)

Comitè de redacció
AGUSTÍ ALCOBERRO (Universitat de Barcelona), **RAFAEL ARACIL** (Universitat de Barcelona), **XAVIER BALLESTÍN** (Universitat de Barcelona), **GIOVANNI C. CATTINI** (Universitat de Barcelona), **JAUME DANTÍ** (Universitat de Barcelona), **MARGARITA DÍAZ-ANDREU GARCÍA** (ICREA, Universitat de Barcelona), **VÍCTOR GAVIN** (Universitat de Barcelona), **ANDREU MAYAYO** (Universitat de Barcelona), **JOAN OLIVER** (Universitat de Barcelona), **LLUÍS PONS PUJOL** (Universitat de Barcelona), **MARTA SANCHO** (Universitat de Barcelona), **EVA SERRA** (Universitat de Barcelona), **JOAN VILLARROYA** (Universitat de Barcelona)

Comitè assessor
PAUL AUBERT (Université d'Aix-Marseille), **AURORA BOSCH** (Universitat de València), **ALFONSO BOTTI** (Università di Modena e Reggio Emilia), **MIGUEL GÓMEZ OLIVER** (Universidad de Granada), **CRISTÓBAL GONZÁLEZ ROMÁN** (Universidad de Granada), **HELEN GRAHAM** (Royal Holloway, University of London), **ÓSCAR MORO ABADÍA** (Memorial University of Newfoundland), **FRANCISCO PINA POLO** (Universidad de Zaragoza), **JOAQUIM PRATS CUEVAS** (Universitat de Barcelona), **MANUEL REDERO** (Universidad de Salamanca), **OFELIA REY** (Universidade de Santiago de Compostela), **ANTONIO RIVERA** (Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea), **FRANCISCO ROMERO SALVADÓ** (University of Bristol), **PIERRE ROUILLARD** (Directeur de Recherche CNRS, Nanterre), **ANGEL SMITH** (University of Leeds), **JOSEP M. SOLÉ SABATÉ** (Universitat Autònoma de Barcelona), **PERE VERDÉS I PIJUAN** (CSIC, Barcelona)

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

CENTRE D'ESTUDIS
HISTÒRICS INTERNACIONALS

FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

2a època • 2017 • Núm. 130

Publicació anual

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Revista de crítica bibliogràfica sobre la història d'Espanya adreçada a estudiosos i investigadors

Secretaria de redacció

Facultats de Filosofia i de Geografia i Història

Universitat de Barcelona

C/ Montalegre, 8, 2a planta

08001 Barcelona (Espanya)

ihe@ub.edu

© Centre d'Estudis Històrics Internacionals
Universitat de Barcelona

© Edicions de la Universitat de Barcelona

Impressió: Gráficas Rey

Dipòsit legal: B-237-1958

ISSN: 0537-3522

La revista està indexada a Dialnet, Latindex, CARHUS plus+, CIRC
i ISOC

Tiratge: 1.000 exemplars

Edicions de la Universitat de Barcelona
Adolf Florensa, s/n
08028 Barcelona

SUMARI / SUMARIO

Collaboradors del present número / Colaboradores del presente número	9
ESTATS DE LA QÜESTIÓ / ESTADOS DE LA CUESTIÓN	
<i>Els bombardeigs de Barcelona durant la Guerra Civil: historiografia i memorialització</i> , per Laia GALLEGU VILA	13
<i>La Revolución rusa y España: una doble vertiente historiográfica</i> , per Josep PUIGSECH FARRÀS	39
<i>La construcción naval y la navegación bajomedieval en la Corona de Aragón: un estado de la cuestión,</i> per Marcel PUJOL i HAMELINK	71
<i>La musivaria de la Península ibérica como fuente documental para la historia: un estado de la cuestión</i> per Irene MAÑAS ROMERO	107
<i>Los inicios de la metalurgia en la Prehistoria europea,</i> per Ignacio MONTERO-RUIZ i Mercedes MURILLO-BARROSO	129
O'BRIEN, William. <i>Prehistoric copper mining in Europe, 5500-500 BC</i> , per Ignacio MONTERO-RUIZ i Mercedes MURILLO-BARROSO	148
ARANDA JIMÉNEZ, Gonzalo; MONTÓN-SUBÍAS, Sandra; SÁNCHEZ ROMERO, Margarita. <i>The Archaeology of Bronze Age Iberia. Argaric Societies</i> per Ignacio MONTERO-RUIZ i Mercedes MURILLO-BARROSO	151

TRADUCCIONS / TRADUCCIONES

(Els articles són transcrits en la llengua original de l'autor
i consten en aquesta secció traduïts al castellà)..... 155

COL·LABORADORS DEL PRESENT NÚMERO

COLABORADORES DEL PRESENTE NÚMERO

LAIA GALLEGU VILA

IRENE MAÑAS ROMERO

IGNACIO MONTERO-RUIZ

MERCEDES MURILLO-BARROSO

JOSEP PUIGSECH FARRÀS

MARCEL PUJOL I HAMELINK

NOTES

A partir del número 127 (2014) les novetats bibliogràfiques es publiquen exclusivament a l'adreça electrònica: <http://revistes.ub.edu/index.php/ihe>.

Les ressenyes redactades per la Secretaria de la revista van signades amb les sigles IHE.

Amb la finalitat d'accelerar l'aparició de les ressenyes de novetats editorials a la nostra revista, demanem als autors i editors que, sempre que sigui possible, ens envoïn dos exemplars de les obres que publiquin sobre temes d'història d'Espanya.

També sol·licitem als nostres subscriptors que, per tenir al dia la nostra base de dades, ens envoïn el nom de la persona o institució suscrita i la seva direcció actual, si hi ha hagut canvis o modificacions.

SECRETARIA D'ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

NOTAS

A partir del número 127 (2014) las novedades bibliográficas se publican exclusivamente en la dirección electrónica: <http://revistes.ub.edu/index.php/ihe>.

Las reseñas redactadas por la Secretaría de la revista van firmadas con las siglas IHE.

Con el fin de acelerar la aparición de reseñas de novedades editoriales en nuestra revista, pedimos a autores y editores que, siempre que sea posible, nos remitan dos ejemplares de las obras de temas sobre historia de España que publiquen.

También solicitamos a nuestros suscriptores que, para facilitar la puesta al día de nuestra base de datos, nos envíen el nombre de la persona o institución suscrita y su dirección actual, en caso de haber experimentado algún cambio o modificación.

SECRETARÍA DE ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

Facultades de Filosofía y de Geografía e Historia
Universidad de Barcelona
c/ Montalegre, 8, 2.ª planta
08001 Barcelona
ihe@ub.edu